

DE PERUCHO A PRADAS: QUATRE DÈCADES DE LLULL

Creat el 1981 per l'editorial Planeta amb la vocació de "contribuir a l'increment de la producció literària en català", el premi Ramon Llull -actualment dotat amb 60.000 euros- va inaugurar el palmarès amb *Les aventures del cavaller Kosmas*, de Joan Peruchó. Des de llavors ha recompensat novel·les d'autors com Pere Gimferrer, Valentí Puig, Carme Riera, Maria de la Pau Janer, Màrius Serra, Najat El Hachmi i Vicenç Villatoro. Els últims quatre guanyadors han sigut Pilar Rahola, Martí Gironell, Rafel Nadal i Núria Pradas.

compte". En aquest punt, part del jurat va aplaudir les paraules del músic i novel·lista. "El món del cinema està també tocat -va afegir-. I no puc oblidar que tenim un músic amb un compte enrere de deu dies per entrar a la presó per dir coses que els diaris expliquen cada dia. Estic parlant de Pablo Hasél".

Gemma Lienas, en nom del jurat, va recordar que la novel·la té un punt de realisme màgic "propi del Massimo Bontempelli de *La dona dels meus somnis*". "Em sento més identificat amb el realisme màgic que amb l'etiqueta de novel·la onírica", va admetre Quintana, que va revelar que una de les particularitats dels homes de la família de Salvador Martí és que "moren dues vegades".

Nascut el 1964 a Girona i conegut per ser el cantant de Sopa de Cabra des del 1986 -tot i que en paral·lel també ha mantingut una trajectòria en solitari-, Gerard Quintana va debutar el 2019 com a novel·lista amb *Entre el cel i la terra* (Columna). "En cinema diríem que és una novel·la que pertany al gènere fantàstic més pur -va dir Isona Passola, també membre del jurat, juntament amb Carles Casajuana, Pere Gimferrer, Núria Pradas i Carme Riera-. Ets un gran poeta, Gerard. És un llibre emocionant, que entendran tant els esotèrics com els que no ho són. Pot arribar a un públic enorme, però un dels mèrits és que no has fet concessions". "Aquest llibre vol anar molt al fons, segurament per això encara no n'he pogut sortir -va afegir Quintana-. Tinc ganes que arribi a les llibreries i el pugueu llegir".

GERARD QUINTANA (GIRONA, 1964) A BARCELONA AQUEST DIVENDRES.

CRISTINA CALDERER

Laia Fàbregas i les mares que no estimen els fills

L'escriptora viatja a un indret americà molt poc conegut amb 'No escriuré la teva història'

◆◆◆◆ Núria Juanico Llumà

L'escriptora Laia Fàbregas (Barcelona, 1973) just acabava de tenir el seu primer fill quan una amiga li va explicar, preocupada, el cas d'una coneguda que després de parir s'havia adonat que no volia ser mare. En ple apogeu maternal, a Fàbregas li van ploure una sèrie d'interrogants que, fins aleshores, no s'havia plantejat mai. "Em preguntava: «Com deu ser, per a algú, créixer amb una mare que sent rebuig i indiferència cap a tu?»". Per a mi era una sensació molt estranya", explica l'escriptora, que va vehicular aquelles emocions a través de la literatura. Així, va convertir el protagonista de *No escriuré la teva història* (Empúries) en un home turmentat per haver conviscut amb la seva mare durant la infantesa sense haver-ne rebut mai amor.

La quarta novel·la de Fàbregas (que va debutar el 2007 amb *La nena dels nou dits*) transcorre lluny de Catalunya i dels Països Baixos, els dos llocs on ha fet arrels des de fa anys. L'escriptora situa el relat en un dels territoris més desconeguts de Califòrnia i dels Estats Units: el llac Salton. "Coneixem Los Angeles pel món de Hollywood i de les estrelles de cinema, però ben a prop d'allà hi ha un gran llac salat que la meitat de californians ni saben que existeix", explica Fàbregas. Durant els anys 60 i 70, el llac Salton es va convertir en un paradís turístic, però després va patir un declivi ecològic i ara és un territori d'aparença apocalíptica. Allà també hi ha Slab City, l'única ciutat sense llei dels EUA. "Hi pots plantar la teva caravana i viure-hi sense pagar impostos. Just al costat hi ha una base militar on van tirant bombes. És fascinant", diu l'autora.

Tempestes de pols

En aquest entorn hostil i polsegós, Fàbregas imagina un accident de moto que dona l'embranchida inicial al llibre. El Dylan, l'home sense amor

matern, es troba estirat a la carretera i no entén què ha passat. El seu viatge particular per esbrinar-ho confluirà amb la història de la família Pont, que va patir els efectes del Dust Bowl, unes terribles tempestes de sorra considerades un dels pitjors desastres ecològics del segle XX. La sequera i les plagues constants obliguen la família a emigrar fins a Califòrnia a la recerca d'un futur millor. "La història del Dust Bowl em va colpir. Primer es van trobar que no plouia, després van arribar les plagues de conills i de llagostes, que havien de matar a cops de bat de beisbol, a centenars", apunta Fàbregas.

A *La llista* (Amsterdam, 2010) l'escriptora va abordar la migració a través d'un avi extremeny que es va traslladar a Holanda als anys 60. Ara Fàbregas s'hi aproxima des d'un altra òptica. "A *La llista* em tocava més de prop, però aquí és una migració totalment diferent. M'interessava la idea d'haver d'escapar-te d'un lloc perquè no s'hi pot viure, em va fer pensar en totes les migracions d'aquest tipus que hi ha hagut al llarg de la història", assenyalava l'autora. Durant el períple fins a Califòrnia, la família topà amb la desesperació al conèixer una dona que posa a la venda tres dels seus fills, un dels quals encara està gestant a la panxa, perquè no troba cap altra opció per sortir de la pobresa. El destí del nadó, que créixerà sense tenir mai l'amor de la mare, estarà lligat al Dylan i el seu passat.

No escriuré la teva història arriba a les llibreries després de set anys de silenci literari. Durant aquest temps, Fàbregas s'ha instal·lat a Barcelona i ha canviat el neerlandès -la llengua en la qual acostumava a escriure les seves històries- pel català. "Quan vaig tornar pensava en holandès i em costava escriure en català -diu l'autora-. Però vaig decidir canviar perquè el català és la meua llengua, i cada vegada me la sento més pròpia".

SUNSI ALBETS / EDICIONS 62